

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 15.633.

Branitelji nasilja.

V nedeljo je še dajalo mladinsko popoldansko glasilo italijanskim fašistom lekcije, ker da preveč izvajajo politiko nasilja, dva dni po tem pa je to isto glasilo zagovarjal osklep verifikacijskega silo zagovarjalo sklep verifikac. odbora, ki pomeni tako težko nasilje, kakor sredstva je uporabila fašistovska stranka proti svojim nasprotnikom, toda da bi šla tako daleč pa razveljavila mandat dr. Wiliana ali mandate komunistov, tako daleč se ni spozabila. Ta žalostna slava je naša posebnost, ki jo delimo le z Bolgarsko. Obžalujemo tiste, ki so na to ponosni.

V potu svojega spremenljivega obraza se seveda mladinsko glasilo trudi, da bi korak verifikacijskega odbora utemeljilo. Toda vse to utemeljevanje je tako brez notranje sile in tako malo prepričujoče, da čuti vsak oralec, da je utemeljite vpisana samo na povelje in brez vsakega notranjega prepričanja. In kako bi tudi!

Brez ozira na vse pravne, politične, nacionalne in bogzna kake druge argumente ve vsa javnost, da je bil z razveljavitvijo hrvatski volilec oropan za svojo najvišjo državljansko pravico, za svojo volilno pravico!

Laž je, da je proti 163 vladnim poslancem bilo izvoljenih samo 91 opozicijskih poslancev, temveč res je, da je bilo izvoljenih 152 opozicijskih poslancev.

Laž je, da ima sedanja vlada večino za seboj. Vladne stranke so dobile samo 1.040.402 glasov, opozicija pa 1.359.792 glasov. Volja naroda je torej na strani opozicije in večina, ki si upa zlorabljati rezultat napačnega volilnega reda, proglati to opozicijo za protidržavno, jemati ji mandate, taka večina je zaigrala svojo čast.

Bodimo odkriti in priznajmo resnico. Današnja večina ve sama le predobro, da ne črpa moči iz narodovega zaupanja. Njena sila leži čisto drugje, kar se je že jasno pokazalo tedaj, ko je nastala kriza Davidovičeve vlade.

In v tem dejstvu je večina krize, ki je nastala z razveljavo mandatov HSS. Jasno se je pokazalo nasprotje, ki nastaja med narodom in neko skupino in to nasprotje je ona nevarnost, pred katero bi hoteli narod obvarovati. Ne mislite vendar, da bo narod pustil, da se njegova volja prezira in da bi se vladalo proti njemu večno. Naš narod je mlad, svež in rabi prostosti za svoj razmah in če je danes prezaplen za obnovo zemlje, iz tega ne sledi, da ne pride dan, ko bo uveljavil svoje gospodarske pravice.

Tedaj pride ona ura, ki more roditi tudi kri. In da naš narod pred to nesrečo obvarujemo, da zasiguramo narodu srečen razvoj, zato svarimo sedanje mogotce, zato branimo pravice naroda.

Pustite zofistarijo in priznajte resnico. Če greste danes na Hrvatskem v volitve, narod se bo izjavil proti vam ravno tako kot 8. februarja. In če greste čez leto dni v volitve, razmere ne bodo drugačne. Narod je prebujen, on ve, kaj je njegovo in to svoje bo branil.

Prozoren je namen vladajočih, kako hočejo priti do večine. Voditelje zapreti, ker udari pastirja in čreda je razkropljena. Pa tudi ta misel je napačna, ker narod ni čreda in če je zaprt en voditelj, stopita na njegovo mesto dva.

In z darili se hoče podkupiti slabotneže, da bi iz osebnih interesov izdali stvar celote. Tudi ta recept ni pravi. Če hočete

V strahu pred abstinenco opozicije.

Beograd, 18. marca. Danes ob 10. popoldne se sestanejo šeli opozicijskega bloka, da donesejo potrebne sklepe kot odgovor na politiko, ki jo izvaja vladna večina. Za to sejo je potrebna tudi prisotnost šefov J. M. O., ki so bili brzojavno pozvani v Beograd. Seja zavisi od tega, ali bosta dr. Spano in Hrasnica pravčasno prispela iz Sarajeva v Beograd. Sklep, ki ga bo sprejela opozicija, bo presegal okvir verifikacijskega odbora in se bo nanašal na ureditev odnosov med opozicijo in vladnimi strankami v skupščini. Vlada skuša razbiti enotno fronto opozicije in tako preprečiti kontrolo in kritiko nad svojim delom.

Opozicija je po razveljavi mandatov HRSS trdno odločena, da odkloni vsak poskus koalicije z radikali, s katerimi je treba temeljito obračunati. Zakaj na radikale pade vsa odgovornost za sedanje stanje.

V opoziciji stalno raste prepričanje, da je treba preiti v popolno abstinenco. Da pa se ta ne bo zgodila takoj, temveč še-le potem, ko bo skupščina osvojila sklep verifikacijskega odbora, je jasno. Faktično bodo hrvatski in slovenski mandati razveljavljeni še le v skupščini in zato more opozicija tudi šele tedaj iz-

vesti abstinenco. Pisarenje vladnih organov, da je trajala abstinenco opozicije samo en dan, je smešno in je obenem samo dokaz, kako silno se vlada boji abstinence opozicije, ko sega po tako abotnih tolažilih.

Iz vladnih krogov se lansirajo vesti, da bo skupščinska večina revidirala sklep verifikacijskega odbora in razveljavila ravno mandate vodstva HRSS in volitve v bregalniškem okraju. Na ta način bi hotela vlada pridobiti opozicijo za popustljivost. Ni verjetno, da bi mogla opozicija smatrati tako revizijo za konsenz, temveč veliko bolj verjetno je, da bo videla v tej nameri samo poskus vlade, kako razbiti enotnost opozicije.

Radikali zahtevajo, da objavi opozicija besedilo sporazuma. Verjetno je, da bo opozicija to na seji skupščine tudi storila in eventualno odkritja vlade o zvezah HRSS z Moskvo docela paralizirala z besedilom sporazuma, ki bo senzacija. Pripomniti je treba, da 11 poslancev SLS, ki so bili izvoljeni na Štjerskem, nima glasovalne pravice, dokler parlamentarna anketa ne dokonča svojega dela. Tako je dejansko razveljavljenih 72 mandatov opozicije in naravno je to ogorčenje v opozicijskih krogih samo povečalo.

Razdvojenost radikalov.

Beograd, 18. marca. V vladnih krogih se opaža razdvojenost v naziranju glede postopanja vlade proti opoziciji. Znatno del radikalov je mnenja, da je bil sklep verifikacijskega odbora napačen, ker se je z njim preudiciralo normalnemu funkcionarju vsega parlamenta. Ta skupina radikalov ne odobrava dela verifikacijskega odbora tudi vsled njegovih posledic, ampak tudi ker se skupščina dovaja v stanje, ki ne bi našlo med narodom niti onega odmeva ne, katerega so dale zadnje »strogo« izvedene volitve. Sedaj ne preostane nič drugega, kakor da se razčisti vprašanje, kaj se bo zgodilo z izpraznjenimi mesti HRSS. Ker predpisuje zakon, da pride na vsakih 40.000 prebivalcev po en poslanec, bi se morala ta praznina izpolniti. V tem slučaju bi se moral izglasovati sklep, da se izvedejo v onih okrožjih, ki so brez zastopnikov, nove volitve. Na vseh voli-

ščih pa bi morale sodelovati vse stranke in tudi vlada bi mogla dobiti na svoj način nekoliko mandatov. Vse te vesti pa povzročajo neugodno razpoloženje, ker še ni gotovo, kako bo postopala opozicija. Ako opozicija proglasi abstinenco, je vzeta radikalom vsaka možnost, da bi mogla skupščina še naprej delovati. Takojšnje volitve pa ne bi utrudile samo širšo javnost, marveč bi tudi prisilile vlado k še večjim represalijam, ki ne bi bile zdrave niti za obe vladni stranki, še manj pa za državo. Neki ugledni radikali mislijo, da se imajo vsa ta vprašanja rešiti v posebni komisiji, ki naj preiskuje mandate članov vodstva HRSS. Na ta način bi bilo njih sodelovanje v skupščini odloženo za 3 mesece. Ostale mandate vseh strank pa je treba overoviti tem bolj, ker so se poslanci konstituirali kot Hrvatski seljaški klub.

PRIPRAVE ZA ODLOČILNO BITKO.

Beograd, 18. marca. Vladna večina in opozicija izdelujeta poročila o sejah verifikacijskega odbora za narodno skupščino. Poročilo bloka narodnega sporazuma skupščini bo obsegalo precejšen uvod političnega značaja. Poročilo vladne večine bo tiskano v petek. Po izjavi začasnega predsednika skupščine se bo

podkupiti ves hrvatski narod, potem mu morate dati vse njegove pravice, potem morate vladati tako, kakor bi vladala vlada, v kateri bi bili Hrvati. To pa je s politiko sedanje »večine« nezdržljivo. Tisto drobtine, ki mečete posameznikom, so kaplje v morje in prazno razmetavanje.

In enako je napačen račun s privredniki. Kdo pa čuti bolj, ko ravno gospodarski sloji, da je vaša politika napačna. Če gre iz poštne hranilnice denar v beograjske banke, kdo je bolj udarjen ko hrvatski privrednik. In če ni izenačenje

skupščina sestala na sejo najbrž v ponedeljek in bo razpravljala o verifikaciji mandatov.

KRALJ SE ŠE NE VRNE V BEOGRAD.

Beograd, 18. marca. Vladni krogi so te dni pričakovali prihod kralja v Beograd. Kralj pa je medtem spremenil svoj sklep in bo ostal še gotovo dobo izven Beograda.

davkov dosedaj izvedeno, kdo čuti to bolj ko prečan.

Hrvatski narod se da pridobiti le s sporazumom, s silo — in razveljavljanje mandatov je najgrše nasilje — pa se ga tira le v opozicijo. In tu je nevarnost, da se ta stopnjuje tako zelo, da se rodi iz razveljave mandatov stranke narodni pokret.

Noben narodni pokret se še ni zaustavil pred silo, temveč zmagal je vedno, čeprav z žrtvami. Ali pa so te potrebne? Ali jih hočete?

Kampanja proti Jovanoviću.

Beograd, 18. marca. V inozemskem tisku se že dalj časa sem opaža kampanja proti predvojni Srbiji, češ da je Srbija izzvala svetovno vojno. Povod temu je dal neki članek, napisan od Ljube Jovanovića. V dobro informiranih krogih trdijo, da je ta kampanja proti Jovanoviću inspirirana iz radikalnih krogov, ki stoje zelo blizu Pašiću. Predvsem pa izvira ta gonja iz dejstva, ker prihaja Ljuba Jovanović v zadnjem času v kombinacijo za vstop v kabinet kot podpredsednik vlade ali pa kot zunanji minister. Pričetek kampanje datira v oni čas, ko je Laza Marković odpotoval v inozemstvo. To kampanjo je pričel »Balkan«, ki stoji blizu Velizarja Jankovića. Razračunavanja radikalov na račun države so izzvala v vseh političnih krogih zelo mučen vtis.

BI, NE BI...

Beograd, 18. marca. Sinoči se je vršila pri Pašiću konferenca radikalnih ministrov. Konferenca je imela čisto informativen političen značaj in ni bilo na njej nobenih končnih sklepov. Vprašanje o naknadnih volitvah je ostalo odprto. Tudi v pogledu razveljave radičevih mandatov še ni dosežena popolna jasnost. Da bi bil razveljavljen sklep verifikacijskega odbora, ni verjetno. Obstoja predlog, da se ne razveljavijo mandati onih poslancev, ki niso sodelovali na sestanku hrvatskega narodnega zastopstva, na katerem je bil sprejet sklep o vstopu HRSS v seljaško internacijo.

NOVA ODKRITJA V AFERI THURN-TAXIS SE NAPOVEDUJEJO.

Beograd, 18. marca. O aferi Thurn-Taxis se zbirajo nova odkritja, ki so zelo važna in bodo v prihodnjih dneh prišla v javnost. Na obeh straneh se dela zelo žilavo. Samostojni demokrati se pripravljajo na obrano, nasprotna stran pa zbira gradivo, da razkrije dejanski stan popolnoma.

PRIČIČEVIĆ KUPIL TISKARNO.

Beograd, 18. marca. Neki delavski zapnik v tiskarni »Mali žurnal« je sporočil včeraj udruženju delavcev, da je Pera Savić prodal svojo tiskarno Pričičeviću za 800.000 Din in se bo v njej tiskala samostojno demokratska »Reč«.

PROTI NOTRANJEMU MINISTRU.

Beograd, 18. marca. Opozicijski blok je sklenil, da zbere ves material o vseh protizakonitostih, ki so se vršile za časa ministrovanja Bože Maksimovića. Opozicija namerava nastopiti v narodni skupščini z obširno tožbo proti notranjemu ministru.

DR. NIKIĆ PRI RADIĆU.

Zagreb, 18. marca. Sinoči je došel v Zagreb dr. Nikić in bo danes posetil branitelja Radića. Danes pričakuje prihod dr. Lorkovića, ki bo ostal v Zagrebu nekoliko dni, da poroča o situaciji v Beogradu.

OBDOJEN UREDNIK.

Zagreb, 18. marca. Zagrebški sodni stol je obsodil urednika lista »Hrvatska Svijest« prof. Slavića na 5 mesecev ječe.

Prihodnja številka »Narodnega Dnevnika« izide zaradi praznika v petek.

